

Sanasto alalukuun 7.2

aatelinen tässä yhteydessä: säätyjen ylin ryhmä, jolla oli eniten valtaa ja rahaa

aateliset → aatelinen

autonomia se, että maa saa päättää itse asioistaan mutta kuitenkin vähemmän kuin sellainen maa, joka on itsenäinen

edustaa (1) toimia jonkun puolesta

edusti → edustaa

hallitsija se, joka käyttää (usein tärkeintä) valtaa eli esimerkiksi kuningas.

hallitsijaa → hallitsija

hallitsijaan → hallitsija

hallituksen → hallitus

hallitus maan asioista päättävä ryhmä

kapina vallassa olevien vastustaminen. Kapinassa vastustetaan niitä, joiden pitäisi määrätä ja päättää asioista.

kapinaa → kapina

kapinoida (2) olla esimerkiksi sääntöjä tai johtajaa vastaan. Esimerkiksi ”sotilaat kapinoivat” tarkoittaa, että sotilaat eivät totelleet sääntöjä tai käskyjä.

kapinoivat → kapinoida

keisari hallitsija, kuten kuningas

keisarin → keisari

kenraalikuvernööri alueen tärkein sotilasjohtaja

keskuspankki (yhdyssana: keskus + pankki) valtion eli maan pankki, joka ikään kuin johtaa muita pankkeja

lait → laki

laki yhteinen sääntö siitä, miten asiat tehdään ja mitä saa tehdä ja mitä ei. Jos rikkoo lakia, voi joutua maksamaan sakkoja tai joutua vankilaan.

lakinsa → laki

miehittää (1) jos jonkun maan sotilaat tulevat alueelle ja ottavat sen itselleen, he miehittävät alueen

miehitykseen → miehitys

miehitys se, että jokin on miehitetty (→ miehittää) eli sotilaat ovat tulleet alueelle ja ottaneet sen itselleen

ministeri hallituksen (→ hallitus) jäsen, jolla on jokin tehtävä hallituksessa. Esimerkiksi ”liikenneministeri” vastaa maan liikenneasioista.

oikeuslaitos (yhdyssana: oikeus + laitos) virasto tai elin, joka huolehtii lain valvomisesta ja päättää tuomioista, jos joku on rikkonut lakia

paikallishallinto (yhdyssana: paikallinen + hallinto) tietyn alueen oma asioista päättävä hallitus

porvaristo tässä yhteydessä: yhteiskunnan (→ yhteiskunta) ylimpiä ryhmiä, rikkaat ihmiset, joilla oli paljon rahaa.

senaatin → senaatti

senaatissa → senaatti

senaatti vanha nimitys hallitukselle, eli sille ryhmälle, joka päättää maan asioista

suuriruhtinaskunta (yhdyssana: suuri + ruhtinas + kunta) alue, jota hallitsee suuriruhtinas eli esimerkiksi tässä tapauksessa suurruhtinaskuntaa hallitsi Venäjän keisari

suurruhtinaskunnaksi → suurruhtinaskunta

säädyt → sääty

sääty ryhmiä, joihin ihmiset ennen kuuluivat. Ryhmään tultiin syntymällä tiettyyn sukuun. Ihminen ei siis itse voinut valita tai vaihtaa säätyään.

talonpoika tässä yhteydessä: maanviljelijä

tulli tässä yhteydessä: paikka maiden välisellä rajalla, jossa esimerkiksi tarkastetaan passit ja matkatavarat

uskollinen jos joku on uskollinen jollekin, hän yrittää aina toimia niin, että ei tee väärin toista kohtaan ja noudattaa tämän toiveita

valvoa (1) tässä yhteydessä: vahtia, vartioida, tarkkailla, pitää silmällä

valvoo → valvoa

virkamiehet → virkamies

virkamies (yhdyssana: virka + mies) ihminen, joka on jossakin maan tai kaupungin pysyvässä tehtävässä

väkivaltainen sellainen, missä käytetään väkivaltaa eli voimaa toista ihmistä vastaan. Esimerkiksi lyöminen on väkivaltaa.

väkivaltaisia → väkivaltainen

yhteiskunta (yhdyssana: yhteis- eli yhteinen + kunta) ihmisten yhdessä muodostama eli tekemä, järjestetty kokonaisuus. Esimerkiksi ”suomalainen yhteiskunta” tarkoittaa suomessa asuvia ihmisiä ja sen toimintaa, josta on yhteisesti sovittu.